



# Kaupungistuminen, mobiliteetti ja maahanmuutto (URMI-konsortio)

Tilannekuvaraportti 2016

professori Jussi S. Jauhiainen, konsortion johtaja

Aleksi Neuvonen, konsortion vuorovaikutusvastaava

## TILANNEKUVARAPORTTI

URMI (Urbanization, Mobilities and Immigration)

### TIIVISTELMÄ

URMI tutkii kaupungistumisen, mobiliteetin ja maahanmuuton tulevaisuuksia Suomessa yhtenä STN:n rahoittamista tutkimushankkeista. Kaupungistuminen tarkoittaa väestön keskittymistä suurille kaupunkiseuduille Suomessa sekä tähän liittyviä taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöllisiä muutoksia. Mobiliteetti kytkeytyy väestön, yritysten, kehittämiskäytäntöjen ja kaupunkipolitiikan liikkumiseen kaupunkien ja maiden välillä. Maahanmuuttoa tarkastellaan hankkeessa tutkimalla asumisen ja työpaikkojen etnistä eriytymistä sekä uusien turvapaikanhakijoiden toimintaa ja muuttoliikettä Suomessa, ja heihin liittyviä hallinnan käytäntöjä.

Taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävä kaupungistuminen on edellytys Suomen kestävän ja hyvän tulevaisuuden rakentamisessa. Suomessa ei ole järjestelmällisesti tutkittu suomalaisen kaupungistumisen nykyydinamiikkaa, eikä varsinkaan sen tulevaisuutta. Tutkimatta ovat keinot toteuttaa kestävä ja hiilineutraalia kaupunkikehitystä ja lainaukset muiden maiden käytännöistä. Asumisessa ja muilla elämänalueilla ilmenevän etnisen eriytymisen prosesseista ei tiedetä tarpeeksi, eikä vuonna 2015 Suomeen saapuneiden turvapaikanhakijoiden tavoitteista, mahdollisuuksista ja muuttoliikkeestä Suomessa ja Suomesta pois. URMI antaa tutkimustietoon perustuvat vastaukset näihin yhteiskunnallisesti tärkeisiin aiheisiin hyödyntämällä laajoja rekisteriaineistoja sekä keräämällä itse analyysiin tarvittavaa aineistoa. Tiukan ja tarkan monitieteellisen tutkimuksen kohteena on nykypäivään johtanut kehitys, mutta päämääränä on kaupungistumisen parempi tulevaisuus Suomessa.

URMI tuottaa luotettavaa tutkimusperusteista tietoa, jota voidaan suoraan hyödyntää kaupungistumisen kehityspolkujen ja kaupunkipolitiikan valinnoissa. Kaupunkien, valtionhallinnon, järjestöjen ja yritysten kanssa toteutettava yhteiskehittäminen on kiinteä osa tutkimushanketta. Sidosryhmät pystyvät paremmin ymmärtämään ja perustelevaan tiedon tarpeensa, joihin tutkimustieto suoraan vastaa. Sidosryhmien näkemykset huomioidaan suomalaisen kaupungistumisen tulevaisuuskuvin. URMI osoittaa kaupungistumisen, mobiliteetin ja maahanmuuton päähaasteet ja esittää suosituksia niiden ratkaisemiseksi.

### Yhteystiedot

professori Jussi S. Jauhiainen, konsortion URMI johtaja  
jusaja@utu.fi

Aleksi Neuvonen, konsortion URMI vuorovaikutusvastaava  
aleksi.neuvonen@demoshelsinki.fi

www.urmi.fi  
@URMI\_team

## 1. Kaupungistuminen etenee

URMI yhtenä STN:n rahoittamista tutkimushankkeista tutkii kaupungistumisen, mobiliteetin ja maahanmuuton tulevaisuuksia Suomessa. Suomessa ei ole riittävää ymmärrystä näistä keskeisistä yhteiskunnan kehityksen haasteista ja mahdollisuuksista, mutta URMI tarjoaa näihin vastauksia. Kaupungistuminen tarkoittaa URMI:n tutkimuksessa väestön keskittymistä suurille kaupunkiseuduille Suomessa sekä tähän liittyviä taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöllisiä muutoksia. Mobiliteetti kytkeytyy väestön, yritysten, kehittämiskäytäntöjen ja kaupunkipolitiikan liikkumiseen kaupunkien ja maiden välillä. Maahanmuuttoa tarkastellaan hankkeessa tutkimalla maahanmuuttajien ja kantaväestön eriytymistä asumisen ja työpaikkojen suhteen sekä uusien turvapaikanhakijoiden toimintaa ja muuttoliikettä Suomessa, ja heihin liittyviä hallinnan käytäntöjä.

Kaupungistuminen etenee voimakkaasti sekä globaalisti että Suomessa. Maailmassa kaupunkiväestö kasvaa vuosittain 77 miljoonalla asukkaalla, ja vauhti on kiihtynyt. Vuonna 2039 on maailmassa noin miljardi kaupunkilaista enemmän kuin nykyään. Afrikasta Eurooppaan suuntautuvien suurten muuttoliikkeiden paine kasvaa, sillä kaupunkiväestön määrä kasvaa hyvin nopeasti vähemmän kehittyneessä Afrikassa. Lisäksi laajentuva ja syventyvä digitalisaatio muuttaa teollisuuteen ja palveluihin liittyviä rakenteita, toimintoja ja maankäyttöä kaupungeissa.

Suomen kaupunkiseudut kasvavat. Väestönkasvu perustuu ulkomailta Suomen kaupunkiseuduille suuntautuvaan maahanmuuttoon, syntyneiden enemmyyteen kaupunkiseuduilla ja yhä jatkuvaan maassamuuttoon Suomen sisällä maaseudulta kaupunkiseuduille. Pääkaupunkiseudun ennustetaan kasvavan yli 300 000 asukkaalla reilun parin vuosikymmenen aikana. Tampereen ja Turun kaupunkiseudun väestönkasvu on pienempää, mutta silläkin on suuria vaikutuksia paikallisesti. Vaikka kaupungistuminen on tällä hetkellä Suomessa varsin maltillista, kestävän kehityksen kaikkien osa-alueiden haasteet nousevat esille suomalaisissa kaupungeissa. Asuntokantaa rakennetaan kymmeniä miljoonia neliömetrejä lisää, liikenteen määrä kasvaa, sosiaalisen eriytymisen riskit lisääntyvät ja paine ympäristöä kohtaa suurenee.

Maahanmuutto vaikuttaa jo tällä hetkellä eniten kaupunkiseutujen väestönkasvuun Suomessa, ja on yksi suurimpia muutoksia suomalaisessa yhteiskunnassa. Ulkomaalaistaustaisen väestön osuus on nykyään suurin pääkaupunkiseudulla. Heidän osuutensa ennustetaan kaksinkertaistuvan siellä seuraavan reilun vuosikymmenen kuluessa, jolloin ulkomaalaistaustaisia olisi reilu viidennes väestöstä. Näissä Tilastokeskuksen ja Helsingin kaupungin ennusteissa ei ole vielä huomioitu äkillisen suuren maahanmuuton vaikutusta. Esimerkiksi vuoden 2015 kaltaiset turvapaikanhakijoiden saapumiset Suomeen lisääisivät kaupunkiväestön kasvua Suomessa ja ulkomaalaistaustaisen väestön osuutta suurilla kaupunkiseuduilla merkittävästi suuremmaksi.

Haasteista huolimatta on kaupungistuminen myönteisesti yhteydessä talouden ja yhteiskunnan kehitykseen. Monipuoliset kansainväliset kaupunkiseudut ovat kaikkialla talouden ja yhteiskunnan vetureita. Kaupungistumisen myötä kehittyvät kasautumisedut yrityksille, luova monipuolisuus, osaaminen ja innovaatiot vievät taloutta eteenpäin. Mitä kaupungistuneempi valtio, sitä korkeampi on sen bruttokansantuote asukasta kohden. Maahanmuuton seurauksena Suomeen tulee lisää työikäistä väestöä, uutta osaamista ja uusia näkökulmia. Digitalisoituva jälkiteollinen globaali maailma on entistä kaupungistuneempi. Niinpä Suomessa ei tule etsiä keinoja kaupungistumisen pysäyttämiseksi. Taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävä kaupungistuminen on edellytys kestävän ja Suomen hyvän tulevaisuuden rakentamisessa.

## 2. Tiedontaso kaupungistumisen tutkimisen ongelmakentässä

Kansainväliset kaupunkitutkijat havaitsivat jo 1970-luvulla, että teollinen yhteiskunta on muuttumassa jälkiteolliseksi urbaaniksi yhteiskunnaksi. Ennustettiin, että merkittävä osa talouden lisäarvon tuottamisesta tulee tapahtumaan teknologian välityksellä. Näin onkin tapahtunut. Suuri osa suomalaisesta kaupunkitutkimuksesta on kohdistunut nimenomaan teollisen yhteiskunnan vaiheeseen ja kaupungistumisen muutosprosessiin kohti jälkiteollista vaihetta. Sen tuloksina on havaittu, että suuret kaupunkiseudut ovat vetovoimaisia, houkuttelevat puoleensa asukkaita ja työvoimaa, mutta kysynnän kasvaessa syntyy haittatekijöitä, kuten ympäristön kasvava kulutus, arkipäivän toimintojen ja asumisen kalleus ja sosiaalisen eriytymisen riskit.

Nyt käynnissä oleva informaatio- ja digitaaliyhteiskunnan kaupungistumisen murrosvaihe on suurelta osin tutkimatta. Ei tiedetä, miten Suomi ja sen kaupunkiseudut asemoituvat suhteessa kaupungistumiseen muualla Euroopassa ja missä määrin ja millä tavalla Suomi kaupungistuu. Kaupungistuva yhteiskunta koostuu laajasta arvojen ja megatrendien yhteiskunnallisesta maisematilasta, siihen liittyvästä yhteiskunnan hallintatilasta ja siihen kytkeytyvästä arkipäivän kokemustilasta. Uudet vuorovaikutukset maisema-, hallinta- ja kokemustilojen välillä ovat tutkimatta. Esimerkiksi virallinen kaupunkisuunnittelu ja suuret yksityiset kehityshankkeet tuottavat hallintatilan kautta tavanomaista kaupunkia. Yhteydessä maisematilan megatrendien muutoksiin luovat uudet vaihtoehtoiset toimijat kokemustilassa vetovoimaisia paikkoja.

Digitalisaatio tulee vaikuttamaan merkittävästi kaupunkien ja niiden asukkaiden arkipäivään, maankäytön muutoksiin ja suomalaiseen kaupunkijärjestelmään. Kansallisissa kaupunkijärjestelmissä on omia erityispiirteitä, mutta analyysi on kohdistunut menneisyyteen. Samalla kun URMI:n tutkimus kurottaa tulevaisuuteen, tulee nykyisiä kaupungistumisen pääselitystekijöitä kasautumis- ja urbanisaatioeduista tarkastella kriittisesti.

Kaupungistuminen Suomessa ei voi onnistua ilman kestävästä kehitystä, mikä on kaupunkien kehittämisen päälähtökohtia Euroopassa. Kaupungistumisen myötä keskitetyt ratkaisut,

erityisesti infrastruktuurin osalta ovat helpommin saatavilla laajemmalle osalle väestöä. Ekologiseen, taloudelliseen ja sosiaaliseen kestävyyslisään usein myös keskeiset kulttuuriarvot. Tarkemmat kestävä kehityksen määritelmät ovat ristiriitaisia ja laajoja, joten kaupungit toteuttavat kestävä kehitystä omista lähtökohdistaan. Tämä on hämärtänyt ymmärrystä kestävä kehityksen kannalta oikeista kehityspoluista. Suomessa ovat tarkemmin tutkimatta kestävä kehityksen indikaattorit ja toimintatavat.

Kestävä kehityksen kaupunkiin kuuluvat ekologisesti kestävä infrastruktuurin ja teknisten ratkaisujen lisäksi myös turvallisuus, osallistumisen oikeus, koulutus ja osaaminen, sosiaaliset turvaverkot ja oikeudenmukaisuus sekä työllisyys. Uusia näkökulmia tutkimuksessa ovat yhteiskuntien resilienssi-käsite, vastustuskyky ja oppimiskyky ulkoisia (ja sisäisiä) uhkia vastaan.

Lähtökohtina onnistuneeseen kestävä kehityksen paikalliseen prosessiin ovat paikallisen hallinnon kapasiteetti, yhteiskunnan yleinen sosiaalinen pääoma, hallinnon ja paikallisen poliittisen järjestelmän valmius kestävä kehityksen politiikkaan, käytössä oleva työkalupakki kehitystyöhön, valmius myös laajaan arvokeskusteluun ja paikallisten yhteisöjen tuki. Poliittikka vaikuttaa paikallisten kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen ja kaupunkien muutokseen. Paikallinen kestävä kehitys ei ainoastaan ole tavoitteita vaan myös kestävä, jatkuvaa ja osallistavaa keskustelua.

Monet kestävyysosa-alueet ovat hyvin hallinnassa myös Suomessa. Paikalliset vaihtelut ovat suuria ja joissakin asioissa Suomen kunnat ovat yleisesti jäljessä Ruotsia. Suomalaiset kaupungit ovat usein korkealla eri vertailuissa, mutta eri tasoilla eri indikaattoreiden osalta. Esimerkiksi Euroopassa Helsinki on määrällisten indikaattoreiden osalta selvästi kärjessä, mutta putoaa selvästi alemmas kun huomioidaan indikaattoreita, jotka koskevat kestävä kehityksen laatua, prosessia ja politiikkaa.

Maahanmuutto on osa kaupunkien kestävä tulevaisuutta. Maahanmuuttoon ja maahanmuuttajiin liittyy keskeisesti esimerkiksi kielen tai alkuperämaan kautta muodostuvien ihmisryhmien eriytyminen (etninen segregaatio) kaupungeissa.

Väestönmuutosprosessien merkitys vaihtelee etnisten ryhmien välillä, mistä Suomessa on tietoa lähinnä vain Helsingin osalta. Helsingissä sekä kantaväestö että maahanmuuttajat hakeutuvat tietoisesti oman etnisen ryhmän läheisyyteen. Eriytymiseen vaikuttavat myös maahanmuuttajien puutteelliset taloudelliset ja muut resurssit sekä heidän kokemansa esteet tasaisemmalle sijoittumiselle. Lisäksi luonnollinen väestönkasvu ja kaupunkien kohdistuva kansainvälinen muuttoliike vaikuttavat alueelliseen eriytymiseen. Myös tuloerojen suuruus, asuntopolitiikka ja asuntomarkkinoiden erityispiirteet kuten hallintamuodoltaan erityyppisten asuntojen alueellinen sekoittaminen vaikuttavat eriytymiseen.

Eriytymisen haitalliset piirteet johtavat huoleen alueista, joilla maahanmuuttajien tai etnisten vähemmistöjen osuus väestöstä on merkittävän suuri. Niinpä haitallista eriytymistä koskevan politiikan haasteet ja kotoutumisen ratkaisumallit ovat erilaiset. Tarvitaan

tarkempaa tutkimusta yksilö- ja kotitaloustason selittävästä tekijöistä liittyen kasvavaan eriytymiseen johtavasta muuttoliikkeestä.

Eriytymisen taso ja sosioekonomisen ja etnisen eriytymisen välinen yhteys vaihtelee Suomessa kaupunkiseutujen välillä, mutta tarkempaa tutkimustietoa erojen syistä ei ole. Helsingin seudun muita pohjoismaisia pääkaupunkiseutuja vähäisempään maahanmuuttajien eriytymiseen näyttää vaikuttaneen sosiaalisen sekoittamisen politiikka. Sosioekonomisiin tekijöihin vaikuttaminen vaikuttaa myös etniseen eriytymiseen. Esimerkiksi Ruotsissa suuren maahanmuuttajaosuuden asuinalueet ovat tuloerojen kasvun myötä aiempaa selvemmin pienituloisia alueita. Asumisen etnisen eriytymisen merkitys on sidoksissa työpaikoilla, koulutuksessa, perheissä ja vapaa-ajalla havaittavaan etniseen eriytymiseen, mutta näistä yhteyksistä ei ole juurikaan tietoa Suomessa. Eriytymisen haasteet koskevat myös vuoden 2015 turvapaikanhakijoita. Suuren turvapaikanhakijoiden joukon ja oleskeluluvan saaneiden toimista ja muuttoliikkeestä tiedetään toistaiseksi vain hyvin vähän. Aiemmin on selvitetty heidän kokemuksiaan vastaanottokeskuksissa turvapaikan hakuprosessin alkuvaiheissa.

### 3. URMI tuo ratkaisuja kaupungistumisen haasteisiin

Suomessa ei ole tiedostettu riittävän hyvin nykyisiä ja lähitulevaisuuden kaupungistumisen ajureita. Ei ole järjestelmällisesti tutkittu suomalaisen kaupungistumisen nykydynamiikkaa, eikä varsinkaan sen tulevaisuutta. Tutkimatta ovat keinot toteuttaa kestävää ja hiilineutraalia kaupunkikehitystä ja muiden maiden käytännöistä otetut lainaukset. Suomalaisen kantaväestön ja maahanmuuttajien eriytymisestä asumisessa ja muilla elämänalueilla ei ole kattavaa tietoa, eikä vuonna 2015 Suomeen saapuneiden turvapaikanhakijoiden tavoitteista, mahdollisuuksista ja muuttoliikkeestä Suomessa ja Suomesta pois.

URMI:n keskeiset tavoitteet ovat ratkaista kaupungistumisen, mobiliteetin ja maahanmuuton haasteita Suomessa tuottamalla tutkimusperäistä tietoa, joka on sovellettavissa yhteiskuntaan:

#### Kaupungistumisen ajurit ja polut

- kaupungistumisen ajurit ja tulevat polut vuoteen 2039
- suomalaisen kaupunkijärjestelmän kehitys vuoteen 2039
- resurssitehokkaan asuinalueen mittaaminen ja kehittäminen

#### Kestävä ja hiilineutraali kaupunki

- kestävä kehityksen (politiikan) tavoitteet, mekanismit, mittaaminen ja saavutusmahdollisuudet suomalaisissa kaupungeissa
- kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamisen muutokset ja paineet Suomen kaupungeissa ja koko Suomessa vuoteen 2039
- kestävä kehityksen politiikan käytäntöjen liikkuvuus kaupunkien välillä

## Maahanmuuton kaupunki

- väestönkehityksen, perheiden ja työpaikkojen merkitys kielen tai alkuperämaan kautta muodostuvien ihmisryhmien eriytymisessä (etninen segregatio) Suomen suurimmilla kaupunkiseuduilla
- etnisen ja sosioekonomisen eriytyksen yhteydet ja paikallisen asuntopolitiikan merkitys koskien etnisesti valtaväestöstä erottuvan väestön epätasaista alueellista sijoittumista Suomen suurimmilla kaupunkiseuduilla
- maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden muuttoliike ja sen hallinta Suomessa

## 4. URMI:n tuoma lisäarvo kaupungistumisen haasteiden ratkaisuun

URMI antaa tutkimustietoon perustuvat vastaukset näihin yhteiskunnallisesti tärkeisiin aiheisiin hyödyntämällä laajoja rekisteriaineistoja sekä keräämällä itse analyysiin tarvittavaa aineistoa. URMI on hankkinut ainutlaatuisen yksilötason rekisteripohjaisen tilastollisen tutkimusaineiston Tilastokeskuksesta. Aineiston avulla on mahdollista tutkia kaupunkiseutujen koko väestöä ja asukkaiden elämäntilanteiden muutoksia merkittävästi aiempaa tarkemmin. Tutkimus antaa paljon aiempaa tarkempaa tietoa maahanmuuttajien eriytyksen kehityksestä. Tämä auttaa arvioimaan paikallisen asuntopolitiikan merkitystä maahanmuuttajien sijoittumiseen kaupunkitilassa sekä ennakoimaan paremmin eriytyksen haasteita politiikan muilla sektoreilla.

URMI on kerännyt laajan aineiston koskien vuosina 2015–2016 Suomen tulleita turvapaikanhakijoita, heitä koskevia hallinnan käytäntöjä vastaanottokeskuksissa, kunnissa ja valtionhallinnossa sekä oleskeluluvan saaneiden tavoitteita ja toimia Suomessa sekä heidän muuttoliikettään. Tämän avulla saadaan kokonaiskuva Suomen suurimpien kaupunkiseutujen tilanteesta, parhaista käytännöistä vastaanottokeskuksissa ja kunnissa sekä kuntien ja valtionhallinnon varautumisen asteesta tuleviin turvapaikanhakijoihin ja maahanmuuttajiin. Tämä auttaa ennakoimaan paremmin turvapaikanhakuprosessia ja tästä syntyvän muuttoliikkeen haasteita ja antamaan kunnille ja valtiohallinnolle kustannustehokkaista ja pitkäjänteisiä ratkaisuja.

URMI kerää laajan suomalaisia kuntia koskevan kyselyaineiston kuntien kestävän kehityksen tilasta, mekanismeista mitata kestävä kehitystä ja saavuttaa kestävä kehitys tulevaisuudessa sekä mistä kaupungit ovat hakeneet oppia kestävän kehityksen asioissa ja mitä käytäntöjä on jaettu kaupunkien kesken. Tarkempaa aineistoa kerätään ja analysoidaan koskien Suomen suuria kaupunkiseutuja. Osana kestävästä kehityksestä lasketaan resurssitehokkaita tapoja rakentaa ja tiivistää asuinalueita. Saatava vertailukelpoinen tieto ja vertaisarviointi auttavat kuntia ennakoimaan ja valitsemaan nykyistä paremmin keinoja saavuttaa kestävä kehitys sekä arvioimaan kestävän kehityksen käytäntöjen ja politiikan "siirtämisen" etuja ja haittoja kaupungeilta ja mailta toisille.

URMI kokoaa yhdessä URMI:n tutkijoiden ja sidosryhmien kanssa yhteiskehittämiseen perustuvan kattavan näkemyksen kaupungistumisen keskeisistä ajureista

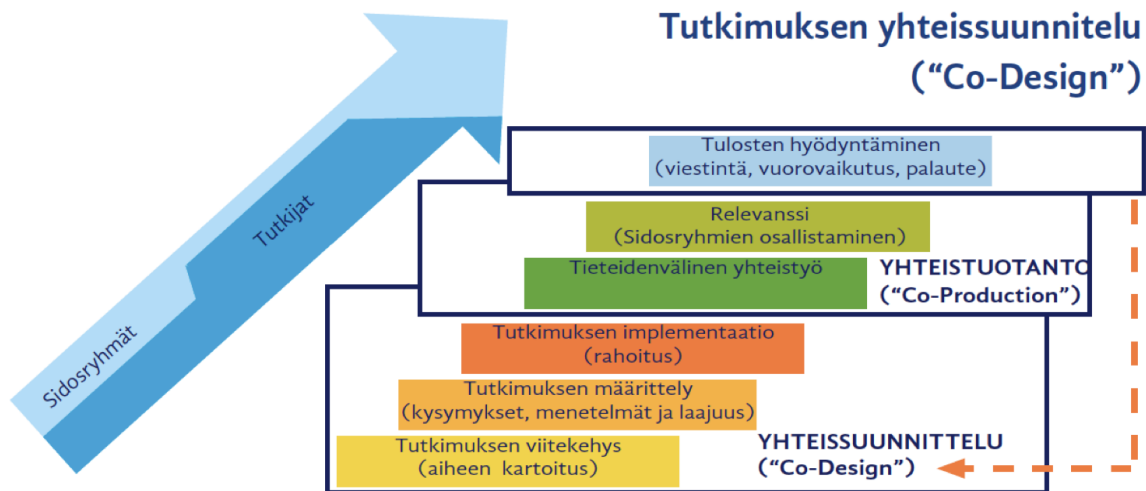
lähitulevaisuudessa sekä mahdollisista ja mielekkäistä kaupungistumisen kehityspoluista tulevaisuuteen Suomessa ja erityisesti Suomen suurilla kaupunkiseuduilla. Tähän liittyen URMI osoittaa toimivia tapoja määrittää kaupunkiseudut, tutkii parhaita tapoja mitata Suomen kaupungistumisastetta ja mallintaa suomalaisen kaupunkijärjestelmän kehitystä lähivuosisikymmeninä. URMI käyttää lisäksi uusimpia mobiilipaikantamisen, sosiaalisen median tuottaman datan ja koneellisen oppimisen menetelmiä tutkittaessa kaupunkien nykypäivää ja tulevaisuutta. Tulokset auttavat Suomen suuria kaupunkiseutuja ennakoimaan ja valitsemaan nykyistä paremmin keinoja mielekkäitä kaupungistumisen tulevia polkuja sekä ymmärtämään laajempien kaupungistumiseen liittyvien arvojen ja megatrendien muutosten haasteita ja käytännön kokeiluista ja kokemuksista nousevia ratkaisumahdollisuuksia kaupunkien kehitykseen.

## 5. URMI:n vuorovaikutuksellinen toiminta ja tiedon jalostus

URMI:n lähtökohtana on luotettavan tutkimusperäisen tiedon tuottaminen, jota voidaan suoraan hyödyntää ja edelleen jalostaa kaupungistumisen kehityspolkujen ja kaupunkipolitiikan valinnoissa Suomessa. Kaupunkien, valtionhallinnon, järjestöjen ja yritysten kanssa toteutettava yhteiskehittäminen on kiinteä osa tutkimushanketta. URMI:n tutkimusryhmät ja sidosryhmät toteuttavat yhdessä yhteiskunnallisiin vaikutuksiin tähtääviä prosesseja, kehittävät niissä tarvittavia työkaluja ja työstävät yhdessä näihin liittyviä aineistoja. Näin sidosryhmät pystyvät paremmin ymmärtämään ja perustelemaan tiedon tarpeensa, joihin URMI:n tutkimustieto suoraan vastaa. Vuorovaikutus URMI:n tutkijoiden ja sidosryhmien kanssa ja tästä syntyvä tiedon jalostuminen on jatkuvaa ja molempia osapuolia hyödyttävää kaikissa URMI:n osatutkimuksissa.

URMI on ottanut sidosryhmät mukaan tutkimusprosessiin heti alusta lähtien. Vuorovaikutus jatkuu koko tutkimusprosessin ajan suunnittelusta toteutukseen (Kuva 1). Näin huomioidaan tutkimuskohteen aihepiirin käytännön toimijat ja heidän ymmärryksensä toimintakenttensä rajoitteista ja mahdollisuuksista. Tutkimusta hyödyntävät sidosryhmät antavat vuorovaikutuksen tuloksena syötettä tutkimuksen aihekartoitukseen, tutkimuskysymysten rajaamiseen ja toteutukseen sekä lopputuotteiden suunnitteluun. Sidosryhmät tarjoavat tutkimusprosessiin täydentävää tietoa ja ymmärrystä sidosryhmien käytännöistä, kuten strategioista ja toimintasuunnitelmista, rajoitteista, arvoista ja normeista. Tutkijat varmistavat, että teemat ja tutkimuskysymykset ovat tieteellisesti relevantteja ja korkeatasoisia. Lisäksi tutkijat tarjoavat laajempia ja vaihtoehtoisia näkökulmia yhdessä tunnistettuihin haasteisiin sekä lisäävät ymmärrystä ilmiöiden taustoista, kytköksistä ja laajemmista ajanjaksoista. Yhteissuunnittelu ja yhteiskehittäminen vahvistavat sidosryhmien omistajuutta tutkimuksesta ja sen tuloksista. Tieteellisen tiedon yhteiskunnallinen näkyvyys parantuu ja tutkimustiedon käyttö päätöksenteossa lisääntyy.





Kuva 1. Tutkimuksen yhteissuunnittelu. Muokattu: Future Earth (2013: 23)

URMI:n tutkimustulosten jalostaminen sidosryhmien hyödynnettäväksi tapahtuu kolmella tasolla:

Tulosten levittäminen sidosryhmille. Kyse on tällöin tyypillisesti selkeistä ja hyödyntämisen kannalta yksinkertaisista tuloksista, jotka voivat hyödyntää päätöksentekoa ja suunnittelua ilman välttämätöntä tarvetta laajaan tulkintaan. Olennaista on tällöin tutkimustulosten tiivistäminen helposti jäsennettävään muotoon. Esimerkkeinä ovat nykytilanteen ja siihen johtaneen tilanteen yksinkertainen tilastollinen tarkastelu, joka antaa kuvan nykytilanteesta, siihen johtaneista syistä ja vertailukohdista.

Tulosten tulkitseminen sidosryhmien kanssa. Kyse on tällöin suhteellisen monimutkaisista ilmiöistä, joista tulee jalostaa toimenpidesuosituksia tai suunnittelun ja päätöksenteon ehdotuksia varten. Tyypillisesti tällöin tutkimustuloksia tulee viedä kontekstiin ja rikastaa tuloksia toimijoiden tuottamalla kokemustiedolla.

Uuden synteessin rakentaminen tuloksista tutkijoiden ja sidosryhmien yhteistyönä. Kyse on tällöin tutkimustiedon hyödyntämisestä kompleksisiin ilmiöihin, joihin ei ole mahdollista tarjota selkeitä, pelkästään tutkimukseen nojaavia suosituksia. Tyypillisesti kyse on suurista muuttuvista yhteiskunnallisiin prosesseihin kytkeytyvistä asioista. Välineenä tyypillisesti on mahdollisten tulevaisuuksien (skenaarioiden) hahmotteleminen tutkijoiden ja sidosryhmien yhteistyönä.

Tulevaisuuden kaupunkikehitystä kartoitettaessa yksi URMI-hankkeen lähestymistapa on tulevaisuusskenaarioihin pohjautuvan ennakkoinnin ja sidosryhmien kanssa tehtävän yhteiskehittämisen yhdistäminen tieteen monista näkökulmista. Sidosryhmien näkemykset huomioidaan suomalaisen kaupungistumisen tulevaisuuskuvissa. Yhteiskehittämisen tukemana URMI tunnistaa yhteiskunnassa eri tavoin eteneviä muutosprosesseja ja toimijoiden mahdollisuuksia suunnata näitä muutosprosesseja. URMI rakentaa tietoperusteisia skenaarioita ja vaihtoehtoisia tulevaisuuskuvia ja Suomen kaupunkikehityksen tulevaisuudesta. Nämä auttavat päätöksentekoa löytämään uusia

ratkaisuja koskien lähitulevaisuuden kaupunkikehityksen polkuja Suomessa. URMI esittää suosituksia kaupungistumisen, mobiliteetin ja maahanmuuton päähaasteiden ratkaisemiseksi.

## 6. Keskeisiä kirjallisia lähteitä

Beland Lindahl K, Baker S, Rist L, Zachrisson A 2016. Theorising pathways to sustainability. *International Journal of Sustainable Development & World Ecology* (forthcoming).

Cochrane A, Ward K 2012. Guest editorial: Researching the geographies of policy mobility. *Environment and Planning A* 44, 5–12.

Cornier T 2012. The urban sustainable development in European Union through ranking: a tool for governance or a report of territorial disparities? *International Journal of Environment and Sustainable Development* 11: 1.

Evans B, Joas M, Sundback S, Theobald K 2005. *Governing Sustainable Cities*. Earthscan, London.

Future Earth 2013. *Future Earth Initial Design: Report of the Transition Team*. Paris, International Council for Science (ICSU).

van Ham M, Tammaru T 2016. New perspectives on ethnic segregation over time and space. A domains approach. *Urban Geography* (forthcoming).

Harvey D 1985. *Urbanization of Capital*. Blackwell, Oxford.

Hedman L, Andersson R 2015. Etnisk segregation och inkomstsegregation i Sveriges tio största arbetsmarknadsregioner 1990–2010. Teoksessa: Andersson R, Bengtsson B, Myrberg G (toim.) *Mångfaldens dilemman*, 15–38. Gleerups, Malmö.

Helsingin kaupunki. 2016. Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2015-2030. Tilastoja 2016/1.

Hirvonen J, Puustinen S 2016. Alueellinen segregaatio ja väestörakenteen muutokset. Puustinen S, Mäntysalo R, Karppi I (toim.) *Strateginen eheyttäminen kaupunkiseuduilla*, 87–106. Valtioneuvoston selitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 4/2016.

Jauhiainen J, Harvio S 2008. Kaupunkitutkimus Suomessa 2000-luvulla. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 27/2008.

Lefebvre H 1970. *La Revolution Urbaine*. Paris.

Parnell S 2016. Defining a global urban development agenda. *World Development* 78, 529–540.

United Nations Habitat. 2016. *Urbanization and Development: Emerging Futures*. World Cities Report 2016.

Vilkama K 2011. Yhteinen kaupunki, eriytyvät kaupunginosat? *Tutkimuksia* 2011:2. Helsingin kaupungin tietokeskus, Helsinki.

Wessel T, Andersson R, Kauppinen T, Skifter Andersen H 2016. Spatial integration of immigrants in Nordic cities: the relevance of spatial assimilation theory in a welfare state context. *Urban Affairs Review* (forthcoming).

Yigitcanlar T, Kamruzzaman M 2015. Planning, Development and Management of Sustainable Cities: A Commentary from the Guest Editors. *Sustainability* 7, 14677-14688.